

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 171. Quomodo venditor teneatur vitium, vel emptor pretium mercis manifestare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

lius. *Ad 2. & 3. N. assumpt.* Hæc sententia est probabilis, sed prima videtur probabilior, nam sic colligere omnes merces in ordine ad incidendam inopiam & augendum postea pretium, est re ipsa facere monopolium auctoritate privata, quod jure Gentium videtur esse illicitum.

947 *Q. 170. Quid dicendum sit, si Mercatores conspirent non vendere minoris, attamen adhuc intra limites justipretii. R.* Aliqui dicunt non esse contra justitiam nec contra charitatem, uti refert *Castrop. n. 3.*, quia non excedunt pretium justum, nec charitas videtur obligare ad abstinendum à lucro, ne proximus patiatur damnum, alioqui semper vendendum esset minimo pretio: E contra tamen *Lugo n. 176.* tenet sententiam oppositam, vocatque communem, quia licet non pecces sic vendendo, tamen peccas suadendo id reliquis, sicuti ordinariè non peccas, si non des elemosinam pauperibus, peccas tamen, si suadeas alii omnibus, ut non dent.

948 *Q. 171. Quomodo venditor teneatur vitium, vel emptor pretium mercis manifestare. R. §. 1.* Si vitium sit ita manifestum, ut quivis facile possit advertere, *S. Thom. Sot. Mol. Laym. & alii rectè dicunt non esse opus manifestare, dummodo vendatur intra fines justipretii, etiam considerato illo vitio, sibi enim imputet emptor, quòd non attenderit: si tamen advertere non posset ob imperitiam vel aliam invincibilem ignorantiam, docent AA: communiter cum Castrop. d. 5. p. 22. n. 7. Spor. n. 67. Ills. t. 4. d. 2. n. 400.* fore obligationem manifestandi, quia respectu hujus emptoris est, atque si esset vitium occultum.

949 *§. 2.* Si vitium occultum grave obstat tantum

tum fini intento ab emptore, non autem reddat rem absolutè vitiosam, v. g. Cajus dicit se velle emere bovem ad arandum, tu vendis talem, quem scis esse ineptum ad arandum, scis tamen esse bonum, ut impinguetur pro macello, in hoc casu *S. Anton. Gabr.* & alii putant contractum non posse rescindi, cum merx sit simpliciter bona & pretio isto digna, sed oppositum probabilius tenent *Salon. Sal. Rebell. Castrop. 7lls.* supra & alii, quia decipis in re gravi, & tenebaris te accommodare menti ementis, qui non aliter consentiebat in pretium: è contrà quando vitium occultum non reddit mercem inutilem fini ab emptore intento, sed adhuc habet commodum usum; item quando vitium est tantum leve, si credas alterum non empturum aut minoris empturum, si manifestares, *Panorm. Rebell.* & alii multi dicunt te teneri manifestare, quia alioquin illa emptio erit ipsi involuntaria; Econtrà probabilius negant *Sot. Valent.* aliique multi cum *Castrop. n. 14.* & *Spor. n. 68.*, quia nec jus naturale nec positivum jubet hoc fieri, cum res non vendatur pluris, quàm justo pretio, adeoque non fiat ementi injuria, licet fortè emptio sit secundum quid involuntaria.

§. 3. Si emptor interroget, an vitium insit, vendens tenetur manifestare etiam occultum, alioquin erit dolus dans causam contractui, ergo invalida erit venditio & emptio: quod putat *Spor. n. 65.* esse verum, etiamsi vitium esset leve, quia emptor satis declaravit se habere voluntatem tantum conditionatam emendi, si nullum vitium inesset, quod scire voluit: potest tamen tum non manifestato vitio dicere venditor se

se bonâ fide vendere, spondendo indemnitate,
Tambur. l. 8. t. 3. c. 7. §. 9. n. 29. *Spor.* suprâ.

951 §. 4. Emptor tenetur venditori simplici
 ignaro manifestare bonitatem vel pretium me-
 eis, v. g. gemmæ, quam invenit & vendere vult,
 nesciens ejus pretium, alioquin emit pretio non
 justo, quia non tanto, quanti in communi æsti-
 matione valet, ita cum communi *Castrop.* n. 1.
 Quod si emens dicat, volo tam multum dare, si
 rem des & condones, si fortè valet suprâ, putant
Caj. Arm. & alii fati esse, sed merito cum aliis
 contradicunt *Mol. Lugo* d. 26. n. 137. *Spor.* n. 69,
 quia venditor sic non donat liberè sed ex pacto,
 quia emptor aliter non vult emere, ergo non est
 condonatio gratuita sed involuntaria.

952 §. 5. Quando res communi æstimatione ve-
 lis, prius post venditionem cognoscitur esse pre-
 tiosa, si empta sit isto communi pretio, justè re-
 tinetur, uti si vas aliquod communiter putabatur
 esse æneum, quod postea invenitur fuisse ex par-
 te aureum, emens communi pretio non tenetur
 postea aliquid superaddere, *Tambur.* §. 11. n. 41.
Spor. n. 71. Ratio est, quia quamvis fuerit error
 in substantia physica, tamen non fuit in morali,
 id est, non fuit error in illa substantia, prout
 substabat commercio humano, nam communi-
 ter putabatur ænea, res autem justè emitur tantis
 quanti æstimatur communiter, sicque nunc per
 emptionem justâ transit in dominium ementis.

953 Q. 172. Quid dicendum sit de venditione, in
 qua intervenit fraus vel mendacium. R. §. 1. Si ven-
 das quid pro quo, v. g. pharmacopola, ne cogatur
 fateri se non habere certas species petitas, si
 suppo-